

Lāču karalis

Lāču #211, "Scarface"
1990–2015
un "Bitterroot" ("BB")
2003–2007
piemiņai

Vanesa Valdere

Lāču karalis

Simonas M. Čekarelli ilustrācijas

No vācu valodas tulkojusi
Aija Jakoviča

821.112.2-93

Va 261

Vanessa Walder

Das geheime Leben der Tiere

KÖNIG DER BÄREN

(Vol. 2)

© 2022 Loewe Verlag GmbH, Bindlach

Illustrated by Simona M. Ceccarelli

Vanesa Valdere

Dzīvnieku slepenā dzīve

LĀČU KARALIS

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA

Redaktore *Margita Krasnā*

Korektores *Ilona Burka, Evija Stikute*

Mākslinieciskā redaktore *Vīta Lēnerte*

Vāka dizainu adaptējusi *Sanita Romančuka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010.

Red. nr. V-1286.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.1 pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Aija Jakoviča, 2024

© Literārā apdare, izdevums latviešu valodā, Apgāds Zvaigzne ABC, 2024

ISBN 978-9934-32-340-9

Saturs

1. daļa. Pavasaris

Skauta	9
Milzis	15
Gaisa smarža	22
Jaunu kalnu radīšana	34
Dzīves gudrības	44
Neredzamie žogi	60
Nepareizais krasts	71

2. daļa. Vasara

Sīkaļa	82
No skaidrām debesīm	92
Satikšanās	104
Vilku nakts	113
Tūkstoš jautājumu	128
Ugunszari un debesu lācis	144

3. daļa. Rudens

Mežonīgie ūdeņi	157
Skautas vasara.....	172
Īsa un nesāpīga šķiršanās	185

4. daļa. Pēc daudziem pavasariem

Saulainas atmiņas.....	198
Vēl jautājumi?.....	202

*Maybe that is what grizzly bears want most –
just to be left alone.
They deserve that, at a minimum, and so do we.*

Varbūt tas, ko grizlilāči grib visvairāk, –
lai viņus vienkārši liek mierā.
Vismaz to viņi ir pelnījuši, un mēs arī.

Sīvs Neidou,
biologs un grāmatas *“Journey of the Bitterroot Grizzly Bear”*
(2020) autors

1. daļa. Pavasaris

Skauta

Kalnus vēl klāja smaga, metriem bieza sniega sega. Pat kokiem mugurā bija balti sniega mēteli, it kā daba būtu aizmirsusi, ka pasaulē ir arī citas krāsas. Pat skaņas šķita kā sniegā ietinušās. Visapkārt valdīja klusums, tikai vējš svilpoja, un šur tur iekliedzās kāds grifs.

Te augšā, kalnu virsotnēs, saule pūlējās, cik spēja, tomēr aukstums neatkāpās, un pūta nežēlīgs vējš. Tikai pusceļā uz ieleju zeltainajiem stariem veicās labāk. Pirmo reizi kopš vēla rudens temperatūra gliemeža gaitā uzlīda virs nulles. Beidzot! Ar milzīgām pūlēm kāda zara galā no ledus atrāvās ūdens lāsīte. Tā karājās zara galā, trīsuļodama un rīta saulē vizuļodama, līdz nokrita zemē, izurbdama sniegā sīku caurumiņu.

Dažus metrus tālāk aiz sniega sienas kāds sakustējās, it kā krītošā ūdens lāse viņu būtu

iztraucējusi. Tur atradās kādas grizlilāču ģimenes ala. Māmiņa Lida vēl gulēja ziemas miegu, taču abiem viņas mazulīem miega vairs nebija nevienā acī. Viņi rāpās pāri mātes galvai, ierušinājās viņas kažokā, litriem zīda mātes trekno pienu un ik pa brīdīm plosījās, lai atvairītu garlaicību. Vēl neviens viņiem nebija pastāstījis, ka grizlilāči pusi gada gluži vai nekustīgi gul savās alās. Neēd, nedzer, pat nečurā. Ne jau tāpēc, ka ārpus alas būtu pārāk auksts. Reizēm gan ārā ir mīnus trīsdesmit grādu, taču lāču biezais kažoks tos lieliski aizsargā no sala. Tikai ledainajā aukstumā zem vairākus metrus biezās sniega segas viņi ēdamo nesameklētu.

Kaut gan Skauta un Vejs bija lāči, lielu aukstumu viņi neizturētu, jo abi bija piedzimuši tikai šoziem, mātei gulot. Lida bija pavadījusi nomodā vienīgi īsu brīdi, lai nolaižītu savus sīkos, kailos mazulīšus un palīdzētu viņiem atrast pupu. Pēc tam Lida turpināja gulēt.

Lāčumātes sirdspuksti bija lēni, elpa – sekla; lācenes ziemas miegs ilgst līdz pavasarim. Mazie lācēni varēja paļauties tikai uz sevi. Kopš dzimšanas Skautas un viņas brāļa Veja galvenā nodarbe bija zīšana.

Pamazām lāču krunkainos augumiņus bija noklājusi bieza vilna, un nu jau abi, pārlieku nesaldami, varēja izlūkot šauro alu. Lāču mamma klusām šņākuļoja, un no viņas nāca patīkams siltums. Kaut arī laukā valdīja stīndzinošs sals, alā bija omulīgi silts. Rudenī lācene alu bija izpolsterējusi ar zāli un sūnām, tāpēc te bija mīksti un ērti. Savu tēvu Skauta un Vejs nekad nebija satikuši un droši vien nekad arī nesatiks. Skautas mazo pasauli veidoja māmiņa, brālītis un ala, kuru māte bija kalnā izrakusi un kurā varbūt ietilptu vēl pāris vāveru, bet nekas vairāk.

Kad Skauta pēc pāris nedēļām pirmoreiz atvēra acis, viņa tik un tā neko neredzēja, jo alā bija ļoti tumšs. Tomēr, laikam ejot, arvien biežāk aizsnigušajā alas ieejā iespīdēja dienasgaisma. Abi lāču mazuli atkal un atkal mēģināja pamodināt aizmigušo māti, taču viņa tikai nervozi novaidējās un gulēja tālāk. Lāčumāte nepamodās pat tad, kad Vejs spēlēdamies nejauši trāpīja ar ķetnu viņai pa aci. Nagi lācēniem bija ārkārtīgi gari, turklāt pareizi apieties ar ķepām viņi vēl nemācēja.

Reizēm Skauta ar priekšķepu nagiem paskrāpēja ledu, kas aizsedza alas ieeju, tomēr ledus vēl

joprojām bija biezs un stiprs. Un nākamajā dienā tieši tāds pats. Un pēc nedēļas arī. Un pēc mēneša arī.

Bet tad pienāca diena, kad viss mainījās.

Mazā grizlilāču meitene kā apburta vēroja, kā uz ledus loga alas ieejā parādās atsevišķas lāses un lēnām ripo lejup, līdz nopil zemē.

– Kas ta tas? – iepīkstējās brālis Skautai aiz muguras.

Skauta kāri nolaizīja ūdens lāses – un viņas mēle pielīpa pie ledus.

– Ēēē! – viņa pārsteigta iesaucās. – E... netie... vaļā.

– Ko? – Brālis bija apjucis.

Palīdzību no viņa bija velti gaidīt. Skauta skrāpēja ledu un rāva mēli nost, to visādi grozīdama, taču mēle kā bija, tā palika pielipusi.

– Palī... ma...! – Skauta paniski brēca un valbīja acis.

Vejs nesaprata, ko viņa saka, tomēr viens bija skaidrs – māsa iekļuvusi nepatīkšanās. Tā nu mazais lācēns ieskrējās un no visa spēka metās ledus rūtī. Viņš atsitās pret ledu, atlidoja gabaliņu atpakaļ un nokrita uz pēcpuses.

– Auuu!

Dēla kliedzis bija paveicis
nepaveicamo – Lida
pamodās. Viņa
mirkšķināja acis
pret gaismu un
mēģināja aptvert,
kas noticis.
Šķita, ka
neviens no
mazuljiem nav
ievainots. Viņai joprojām
ļoti gribējās gulēt. Pēc garās ziemas spēki viņu
bija galīgi atstājuši.

– Mm-mm, – satrakojusies pīkstēja Skauta,
raustīdama mēli.

Lida ar pūlēm lēnām pieslējās kājās. Visi kauliņi
sāpēja. Viņa nebija kustējusies sešus mēnešus.
Nostājusies uz kājām, lācene vispirms pamatīgi
nopurinājās. Arī tas no viņas prasīja neaptveramas
pūles. Tad viņa smagiem soļiem piegāja pie meitas,
lai noskaidrotu, kas noticis. Pieliekusi galvu pavisam
tuvu pie Skautas mazā ģīmīša, viņa visu saprata.
Lida ar savu lielo, raupjo un silto mēli sāka laizīt ledu;

viņa laizīja un laizīja, līdz bija izkausējusi tajā nelielu caurumu. Beidzot Skauta varēja atbrīvot mēli, viņa arī aizvēra muti un sāpēs klusi smilkstēja. Mēles galiņš joprojām bija nejutīgs.

Lida paskatījās uz dēlu Veju, kas sēdēja uz pēcpuses un klusām raudāja. Tad paraudzījās uz Skautu, kura ar ķepām berzēja purniņu, lai sasildītu mēli. Tātad tie ir viņas bērni. Lācene nopūtās. Priekšā bija daudz darba...

– Hmm, – norūcās Lida un pagriezās pret ledus sienu. – Ir laiks. Pavasaris klāt!

Ar varenu ķetnas triecienu viņa sadragāja ledus logu – tas sabirza tūkstoš lauskās. Lāču skatienam pavērās saulē spīguļojošs, vietām zaļiem krāsas triepieniem izdaiļots, mitruma piesūcies mežs.